

**GROEN
LINKS
EMMEN**

**GROEN
LINKS
EMMEN**

VERANDERING BEGINT IN EMMEN

‘WIES MET EMMEN’

**VERKIEZINGSPROGRAMMA 2018 – 2022
GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN
EMMEN**

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
KANDIDATEN GROENLINKS.....	5
GROENLINKS ONLINE	5
CONTACTPERSONEN	5
DE ANDERE KANT VAN DE MEDAILLE	6
EMMEN ZIT IN DE LIFT	6
DE ANDERE KANT VAN DE MEDAILLE.....	6
GROEN EN DUURZAAM	6
IEDEREEN DOET MEE	6
SAMEN LEVEN	7
VISIE.....	7
WONEN.....	7
WERKEN	7
INKOMEN EN BIJSTAND	7
OPENBAAR VERVOER	8
FIETSEN IN EMMEN	8
TOERISME	8
KUNST EN CULTUUR	8
TECHNISCH MUSEUM	9
SPORT.....	9
BURGERS AAN HET WOORD	10
DIVERSITEIT	11
GROENLINKS EMMEN MAAKT ZICH STERK VOOR	11
ZORG.....	12
VISIE.....	12
ZORG BEREIKBAAR	12
MANTELZORG	12
TOEGANKELIJKHEID	12
PREVENTIE	13
GROENLINKS EMMEN MAAKT ZICH STERK VOOR	13
ONDERWIJS	14
VISIE.....	14
VOORSCHOOLSE VOORZIENINGEN.....	14
KINDEROPVANG EN PEUTERSPEELZAAL	14
BASISONDERWIJS.....	14
BREDE SCHOOL	15
SPECIAAL ONDERWIJS	15
VOORTGEZET ONDERWIJS.....	15

ROC/AOC	15
HOGER ONDERWIJS	15
VOLWASSENENEDUCATIE	15
GROENLINKS EMMEN MAAKT ZICH STERK VOOR	15
LAND- EN TUINBOUW	16
VISIE	16
LANDBOUW	16
TUINBOUW	16
AGRARISCH NATUURBEHEER	16
GROENLINKS EMMEN MAAKT ZICH STERK VOOR	16
NATUUR, MILIEU, DUURZAAMHEID	17
VISIE	17
NATUUR	17
AFVALVERWERKING	17
ENERGIE	17
DUURZAAMHEID	18
GROENLINKS EMMEN MAAKT ZICH STERK VOOR	18
VEILIGHEID	19
VISIE	19
WETTEN EN REGELS	19
BUURTBEEMIDDELING	19
REGULERING WIETTEELT	19
GROENLINKS EMMEN MAAKT ZICH STERK VOOR	19
ONZE EERSTE ZES KANDIDATEN	20

Weinig tijd? Lees de paragrafen met de titel: "GroenLinks maakt zich sterk voor...."

- ✓ *Daarin vindt u een korte*
- ✓ *puntsgewijze*
- ✓ *samenvatting*

KANDIDATEN GROENLINKS

De kandidaten van GroenLinks Emmen voor de gemeenteraadsverkiezingen 2018 zijn:

1. Bernadette van der Woude, v, Emmen
2. Harry van Ommen, m, Nieuw-Dordrecht
3. Dirkje Scholte, v, Emmen
4. Albert Sterenborg, m, Emmen
5. Lucas Klamer, m, Erica
6. Boye Emmaneel, m, Emmen
7. Jan-Willem Dispa, m, Erica
8. Bouke Haanstra, m, Emmen
9. Willemien Dirks, v, Emmen
10. Marja Reuver, v, Nieuw-Dordrecht
11. Hans van Sister, m, Emmen
12. Hank van der Vaart, m, Emmen

Op de volgende pagina's vind je het verkiezingsprogramma van GroenLinks Emmen voor de gemeenteraadsperiode 2018-2022. Dit programma sluit aan op de landelijke en provinciale GroenLinks programma's.

Deel je ons gevoel dat een betere wereld alleen ontstaat als we er allemaal iets aan doen? Stem dan GroenLinks en meld je aan als vrijwilliger.

GroenLinks online

Uiteraard staan we altijd open voor jouw ideeën. Je kunt daarvoor onderstaande personen benaderen of contact met ons zoeken via een van de volgende websites:

- ✓ emmen.groenlinks.nl
- ✓ [nl. facebook.com/groenlinks.emmen](https://nl.facebook.com/groenlinks.emmen)
- ✓ tijdvoorgroenlinks.nl

Contactpersonen

- ✓ Joke Bakker, voorzitter GroenLinks Zuidoost Drenthe; jp_bakker@ziggo.nl; 06 30506598
- ✓ Bernadette van der Woude, raadslid GroenLinks Emmen; berjescha@hotmail.com; 06 33731668
- ✓ Dirkje Scholte, fractiemedewerker GroenLinks Emmen; dscholte45@gmail.com; 06 81132373
- ✓ Anco Drent, Bouke Haanstra en Dirkje Scholte, campagne team GroenLinks Emmen

“Niks is slimmer as stille blijven staan”

Daniël Lohues

DE ANDERE KANT VAN DE MEDAILLE

"Ik vind de nabijheid van een hunebed minstens net zo relevant als de nabijheid van de Noordzee." Niek Rolink, inwoner gemeente Emmen

Emmen zit in de lift

Er is in de afgelopen jaren al veel veranderd in onze gemeente. Er is grote vooruitgang geboekt op het gebied van uitstraling en leefbaarheid. Emmen is een gemeente waar het fijn is om te leven, om als kind op te groeien en als oudere geborgenheid te vinden.

Er is met lef gebouwd: het heeft het Raadhuisplein, Wildlands en het Atlas theater opgeleverd, het geeft gezellige reuring in het centrum. Ook de plannen rond het Creatieve Mensenpark: als de beloften worden waargemaakt kunnen we daar heel blij mee zijn. Maar laat het niet uitmonden in megalomane projecten waar projectontwikkelaars wel bij varen.

De andere kant van de medaille

Er is ook een andere kant aan onze gemeente: het aantal mensen in de bijstand is hoog, veel mensen maken gebruik van de voedselbank en lang niet iedereen heeft een passend dak boven het hoofd. Een prachtig nieuw Kindcentrum poetst nog niet het aantal kinderen weg dat in armoede opgroeit, jeugdzorg nodig heeft of specialistische opvang. Daar kan nog veel verbeterd worden.

Groen en Duurzaam

GroenLinks is blij om te zien dat zoveel andere partijen nu ook het streven naar een duurzame samenleving hoog in het vaandel hebben, pilotprojecten met energie neutrale woningen zijn te prijzen, maar daarmee zijn we er nog niet. Wij streven naar een beleid waarbij ook onze prachtige Drentse natuur wordt beschermd en dierenwelzijn aandacht krijgt. Waar gestreefd wordt naar een gezonde leefomgeving zonder fijnstof en stankoverlast, waar afval een nieuwe grondstof wordt en de CO2 uitstoot wordt beperkt.

Iedereen doet mee

GroenLinks gaat zich ook in de komende raadsperiode inzetten voor het kwetsbare deel van de samenleving, we gaan door met aandacht vragen voor mensen met een beperking, voor een humane behandeling van mensen in de bijstand, voor steun aan mensen die moeite hebben om mee te komen in de digitale maatschappij. We gaan ook zorgen dat vluchtelingen zich welkom voelen in onze gemeente, dat ze worden gesteund in plaats van gediscrimineerd. Ze hebben het al zwaar genoeg te verduren gehad. Daarnaast willen we goede voorlichting over gezond eten en preventie van obesitas. Beweegtuinen voor ouderen en sportfaciliteiten in alle dorpen en wijken van de gemeente Emmen kunnen daarbij helpen.

Visie

Op de lijst van de 50 grootste gemeenten van Nederland, gemeten naar inwonertal, bungelt Emmen onderaan als het om aantrekkelijke gemeenten gaat. Maar als gevraagd wordt naar het geluksgevoel van inwoners staat Emmen aan de top, met ruimte, prachtige natuur, naoberschap en zorg voor de kwetsbare medemens. Uiteraard wil GroenLinks Emmen graag wat hoger op de eerste lijst hebben en we gaan ons inzetten voor banenkansen en faciliteiten die een goed leven bieden.

Wonen

Goede woonruimte is een basisbehoefte. In de gemeente Emmen staan nog vrij veel huizen van voor 1980. Veel van deze huizen zijn slecht geïsoleerd en voldoen niet meer aan de huidige normen. Als bij de gemeente verbouwplannen of bouwplannen worden ingediend zullen deze getoetst moeten worden aan de eisen van deze tijd en zal er voor wat betreft de verbouw gestreefd moeten worden naar energieneutraal wonen en bij nieuwbouw moet dit de norm worden (dus geen gasaansluiting).

Voor starters op de woningmarkt en met name voor mensen die willen huren is er een krapte ontstaan doordat in het verleden veel sociale huurwoningen zijn verkocht. De krapte geldt ook voor mensen die in een woonboot of woonwagen willen wonen. Bij het vaststellen van de contingenten zal dit rechtgetrokken moeten worden zodat het voor iedereen mogelijk is te wonen op de manier zoals ze zelf, al dan niet cultureel bepaald, willen wonen.

Nieuwe woonvormen zoals generatiebestendig wonen, werken aan huis (kleine zelfstandige) kangoeroe-woningen enz. moet worden gestimuleerd. Bestaande leegstaande gebouwen kunnen worden omgebouwd tot wooneenheden.

Statushouders worden ook geholpen aan passende woonruimte, zodat hun integratie zo voorspoedig mogelijk kan verlopen.

Werken

Nu de economie aantrekt ontstaat er in bepaalde sectoren een krapte. Aan de andere kant is er een groep mensen die niet aan een baan geholpen kunnen worden omdat het hen aan bepaalde vaardigheden ontbreekt. Nu worden mensen in re-integratietrajecten geplaatst zonder reëel uitzicht op een baan. Wij streven ernaar om mensen in trajecten te plaatsen waarbij ze de garantie krijgen op een baan. Ook mensen die als zelfstandige (ZZP-er) aan de slag willen moeten deze mogelijkheid krijgen door "stage" te lopen bij een vakcollega. Voor die mensen waar geen traject voor uit te zetten is zal zinvol vrijwilligerswerk een uitkomst zijn (vrijwillig is geen dwang). Dit vrijwilligerswerk mag niet ten koste gaan van betaalde arbeid.

Start-ups moeten worden gestimuleerd, zoals Growing Workplace.

Inkomen en Bijstand

Mensen die in de "bijstand" komen moeten zich aan allerlei regels houden. Deze regels werken vaak contraproductief. Een groot gedeelte van deze regels zou weggelaten kunnen worden, zodat mensen de vrijheid krijgen om datgene te doen wat ze graag willen doen. Als ze daarnaast een uitkering krijgen zullen ze zich beter voelen dan nu en een positieve bijdrage willen leveren aan de samenleving. Ze mogen bijverdienen en voordat er gekort wordt op de uitkering mogen de verwervingskosten in mindering worden gebracht. Vooruitlopend op een te verwachten banenkrapte mag van de gemeente verwacht worden dat ze hierop inspeelt en mensen tijdig laat (bij)scholen.

Openbaar Vervoer

Bij een visie op de ontwikkeling van onze gemeente hoort een visie op het openbaar vervoer. Dat betekent dat het openbaar vervoer altijd een aandachtspunt is bij de ontwikkeling van gemeentelijke plannen.

De gemeente is verantwoordelijk voor het inrichten van de stations en bushaltes. Reizigers moeten veilig kunnen wachten in een beschutte ruimte. De haltes moeten goed bereikbaar zijn, ook voor mensen met een beperking.

Aansluitend vervoer op de stations moet goed geregeld zijn. Wanneer er geen lijndiensten rijden zullen andere vormen van vervoer een oplossing moeten bieden. Hierin heeft de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid. De gemeente kan een regiecentrale instellen waar de reizigers informatie kunnen inwinnen over hoe ze van A naar B kunnen reizen en tegen welke prijs. Voor een rit van halte naar halte geldt dan de normale OV-prijs. Men kan bij de regiecentrale ook eenvoudig een reis reserveren, zonder lange wachttijden.

De gemeente heeft niet de eindverantwoordelijkheid voor de bus en de trein; daar zijn de vervoerders voor en de landelijke en provinciale overheden. De gemeente kan wel bij de vervoerders aandringen op goed openbaar vervoer en bij de provincie op voldoende middelen om dit uit te voeren.

Fietsen in Emmen

GroenLinks maakt de keuze voor de fiets (en Openbaar Vervoer) en niet voor meer asfalt en autogebruik. Alle woon-werkverkeer van minder dan 15 km kan prima per fiets gebeuren. Daartoe is een goed onderhouden fietsnetwerk nodig. Bestaande fietspaden en oversteekplaatsen zullen waar nodig verbeterd en aangepast worden bijvoorbeeld aan de hogere snelheid van de elektrische fiets. Nieuwe (snel)fietsverbindingen kunnen aangelegd worden met een dak van zonnepanelen. De fietser heeft dan geen last van de regen en er wordt tegelijk duurzame energie opgewekt. Het eerste tracé van een snelfietspad zou aangelegd kunnen worden tussen Emmen en Klazienaveen.

Met de aanleg van fietspaden in Bargerveen en de grensregio kan recreatie worden gestimuleerd. Hiermee wordt de kans vergroot dat recreanten langer in de regio verblijven.

Toerisme

In onze gemeente zijn naast de prachtige bossen en natuurgebied Bargerveen nog vele andere cultuurhistorische elementen te zien en te bezoeken zoals de Veenvaart en de Runde. De gemeente kan met het aanleggen van gerichte fietsroutes deze parels beter zichtbaar maken. Op die manier wordt verblijfsrecreatie gestimuleerd, zeker als dat vergezeld gaat van aantrekkelijke overnachtingsfaciliteiten. We kunnen Zuidoost Drenthe zo nog aantrekkelijker maken voor gepensioneerden.

Toeristische projecten kunnen opgezet worden met hulp van Emco en Buurtsupport.

Kunst en Cultuur

Emmen timmert aardig aan de weg wat evenementen en festivals betreft: fijn, het trekt veel publiek en zet Emmen op de kaart!

Maar er ligt nog een behoorlijk gat tussen deze vormen van cultuur en de dagelijkse werkelijkheid, waar kinderen en jongeren graag kennis willen maken met muziek, zang, dans en van alles meer en het ook zelf willen beoefenen. Onze mooie muziekschool CQ is verdwenen en er is nog veel te weinig voor in de plaats gekomen. GroenLinks ondersteunt graag initiatieven om op scholen en in verenigingen kunstvormen te stimuleren. Ook in wijken en dorpen kan een podium worden geboden aan lokale kunstenaars die met inwoners aan de slag gaan en talenten op die manier kansen bieden.

De kunstbeweging en de bibliotheek verdienen een prominente plaats in Emmen. Zij verdienen alle ruimte en steun en een ruimhartig subsidiebeleid voor initiatieven op gebied van (ook alternatieve) kunstvormen. Die initiatieven moeten bereikbaar zijn voor alle inwoners, waarbij de mensen met een minimuminkomen via de participatiewebshop of met een speciaal pasje de kans moeten krijgen om te kiezen voor een kunstvorm die hen aanspreekt.

Technisch Museum

In Emmen is in het verleden altijd een aantal grote technische bedrijven geweest zoals de AKU en de Danlon. Ook nu zijn er nog veel bedrijven die vezels, metaal, elektrotechnische apparatuur e.d. maken. Teijin is de grootste fabriek ter wereld voor aramidevezels.

Momenteel is bij deze bedrijven behoorlijk wat vraag naar technisch geschoold personeel. Scholen en opleidingen spelen daarop in op alle niveaus: praktijkonderwijs, VMBO, MBO en HBO. Ook bij bedrijven zelf worden gerichte opleidingen verzorgd. GroenLinks wil deze ontwikkelingen stimuleren, zodat Emmen een bekende stad wordt wat techniek en alles eromheen betreft.

Een van de ideeën die ontwikkeld kunnen worden is het opzetten van een Technisch Museum. In het museum moeten veel interactieve projecten te doen zijn die voor kinderen en jongeren interessant zijn. Op die manier heeft Emmen naast de dierentuin nog een andere publiekstrekker. Op die manier wordt met name de meerdaagse verblijfsrecreatie gestimuleerd. Scholen gaan nu vaak op schoolreis naar Enschedé of Amsterdam. Emmen zou voor deze doelgroep een uitstekend alternatief kunnen zijn. Er wordt dan bespaard op transportkosten en tegelijk kwalitatieve onderwijstijd gewonnen.

Met een hoogwaardig Technisch Museum kan het verleden herleven en de link gelegd worden naar de toekomst.

Sport

Voetballen, zwemmen, atletiek, al of niet in verenigingsverband: geweldig belangrijk voor mensen en zeker voor kinderen en jongeren. Kinderen leren er sociaal gedrag en het houdt jongeren simpelweg van de straat.

In 2018 heeft Emmen een spiksplinternieuw zwembad met een wedstrijdbad waar grote toernooien kunnen worden georganiseerd. Daarnaast is er gelukkig plaats voor bejaardenzwemmen, aquajoggen en voor andere doelgroepen, maar GroenLinks wil ook graag het schoolzwemmen weer in het curriculum van de scholen opnemen en vermijden dat de gymlessen worden ingekrompen.

Emmen hoort bij de gemeenten waar obesitas een steeds groter probleem wordt. De beste aanpak om obesitas te verminderen is goede voorlichting over voeding en bewegen, ook preventief. Daartoe moeten scholen deze voorlichting ook op het rooster zetten en in staat worden gesteld om ter zake kundige mensen aan te trekken om het uit te voeren. Een voor oud en jong toegankelijk sportplein of beweegtuin kan bewoners verleiden tot een gezonde leefstijl.

Sport en bewegen in verenigingsverband moet ook voor mensen met een laag inkomen bereikbaar zijn.

Jeugd en Jongeren

Het is belangrijk dat kinderen plezierig en veilig buiten kunnen spelen. Daarom wil GroenLinks dat er in Emmen voldoende buitenspeelruimte wordt gecreëerd. Dat kan door handig gebruik te maken van de bestaande ruimte, bijvoorbeeld door het openstellen van schoolpleinen. Bij de aanleg of herinrichting gaan we veel ruimte reserveren voor natuurspeelplaatsen.

Nu de gemeente door het decentralisatiebeleid van het Rijk verantwoordelijk wordt voor de jeugdzorg, moeten we er nog scherper op toezien dat iedere jongere tijdig de juiste hulp krijgt. Dat kan door te zorgen voor een nauwe samenwerking tussen alle betrokken experts en instanties zoals scholen, buurtorganisaties, maatschappelijk werk en sportverenigingen.

Het is belangrijk dat jongeren eigen plekken en gelegenheden hebben om onder elkaar bezig te zijn met muziek, urban sports en andere vormen van jongerencultuur. Die moet in Emmen een centrale plek krijgen; jongeren en studenten worden wat ons betreft een speerpunt in de komende jaren. Daarbij kan samengewerkt worden met andere projecten voor jongeren, zoals Jimmy's.

Ook een bruisend uitgaansleven is onderdeel van de aantrekkingskracht van een stad. Het verhoogt de sfeer in Emmen. GroenLinks wil daarom flexibele sluitingstijden van de horeca en horecaondernemers ruimte bieden om nieuwe ideeën op te starten.

Alcoholmisbruik onder jongeren is vanwege de schadelijke gevolgen op korte en lange termijn een ernstig maatschappelijk probleem. GroenLinks pleit sterk voor een beter preventiebeleid. Hierbij moeten ook de opvoeders een belangrijke rol krijgen. GroenLinks wil dat in Emmen streng wordt toegezien op de handhaving van de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol aan minderjarigen.

Emmen wil zich ontwikkelen tot een stad waarin het fijn is voor jongeren. Dat kan alleen met een divers aanbod van opleidingen dat jongeren na het middelbaar onderwijs in Emmen houdt. GroenLinks pleit ervoor om in overleg met Hogeschool Drenthe en het Drenthe College deze mogelijkheden te onderzoeken.

Emmen moet haar aantrekkelijkheid voor (buitenlandse) studenten uitbreiden door ook te zorgen voor goede huisvesting.

Burgers aan het woord

Inspraak, EOP's en burgerparticipatie.... Emmen heeft als gemeente de laatste vier jaar veel te maken gehad met inspraakrondes. Dat ging dan over de plaatsing van windmolens en dat lag hier en daar heel moeilijk.

GroenLinks vindt het heel belangrijk dat burgers serieus genomen worden in hun bezwaren en de ruimte krijgen om hun standpunt naar voren te brengen. In een aantal gevallen is dat niet gebeurd en GroenLinks heeft daar meteen protest bij aangetekend. Dat blijven we ook zeker doen.

Het overleg tussen gemeente en burgers is ook geregeld via Erkende Overleg Partners. In de grote wijken van Emmen en in alle buitendorpen zijn EOP's actief. De activiteiten van deze EOP's moeten democratisch georganiseerd zijn met een goed functionerend bestuur en bij overleg moeten alle leden gelijkwaardig zijn. Het is ook belangrijk dat de EOP's ingeschakeld worden als er misstanden geïdentificeerd worden, zij zijn de ogen en de oren van een dorp of wijk.

Op twee plaatsen en de gemeente zijn in 2015 projecten gestart in het kader van een Burgerbegroting: in Nieuw Dordrecht en in Emmerhout. Heel voortvarend zijn plannen gemaakt die nu in het uitvoeringsstadium verkeren of onderhand al afgerond zijn. In Nieuw Dordrecht is de begraafplaats opgeknapt en in Emmerhout is de bevolking gevraagd om ideeën aan te leveren. Een aantal van deze ideeën krijgt nu praktische invulling. In Emmerhout is het besteedbare bedrag in twee gedeelten beschikbaar gesteld: een deel in 2016 en een deel in 2017. De uitvoering vindt plaats in 2017 en 2018.

GroenLinks is warm voorstander van een burgerbegroting: het zorgt ervoor dat de betrokkenheid van burgers bij de gemeente groter wordt en ook dat de verbindingen in de bevolking hechter worden.

Er is een periode van gewenning nodig, maar het kan een situatie opleveren die de samenhang in een dorp of wijk versterkt en tegelijk de relatie met de gemeente en de politiek verbetert. Waar mogelijk moet soepel omgegaan worden met regels en de omgevingswet.

Met betrekking tot wonen, zorg en energie moet gestimuleerd worden dat de burgers van Emmen samenwerken in coöperaties. Voorlichting en een transparant vergunningensysteem moeten daarvoor beschikbaar zijn.

Diversiteit

Emmen is Regenbooggemeente geworden in 2017 op initiatief van onder anderen GroenLinks. Dit betekent dat de veiligheid en het welbevinden van LHBT'ers wordt gewaarborgd.

Alle inwoners moeten zich welkom en waardevol voelen in hun eigen wijk of dorp ongeacht kleur, ras, leeftijd, geloof/overtuiging of land van geboorte. GroenLinks gelooft in een inclusieve samenleving waarin niemand aan de kant staat. Discriminatie wordt niet geaccepteerd en er moet voorlichting gegeven worden over het indienen van een aangifte of een melding.

GroenLinks Emmen maakt zich sterk voor

- ✓ Emmen als aantrekkelijke woon- werk- en leefgemeente
- ✓ Een samenleving waarin iedereen mee doet
- ✓ Het beschermen van mensen die kwetsbaar zijn
- ✓ Goede banenkansen voor jongeren
- ✓ Een gezonde, fitte en redzame bevolking

Visie

In onze gemeente met een vergrijzende bevolking, grote baanloosheid en een groot aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft is goed georganiseerde zorg een belangrijke voorwaarde voor een positief levensgevoel. GroenLinks houdt bij veranderingen in die organisatie, zoals bij het instellen van de Toegang, de vinger aan de pols.

Zorg bereikbaar

De afgelopen jaren heeft de gemeente er veel extra taken bij gekregen als het gaat om de zorg, vanuit de gedachte dat de gemeente dicht bij de burger staat en daardoor de zorg efficiënter en op maat geleverd kan worden.

Gemeentelijke bezuinigingen in de zorg mogen absoluut niet ten koste gaan van de kwaliteit. Goede, op maat geleverde zorg voor alle inwoners van Emmen staat voor GroenLinks centraal. Alle middelen die er zijn, dienen dan ook daarvoor ingezet te worden, waarbij transparantie belangrijk is. De burgers moeten van de gemeente goede voorlichting krijgen over de procedures bij bijvoorbeeld “keukentafelgesprekken”. Het is een goed idee om bij probleemsituaties in een gezin één regisseur te hebben die een helder beeld heeft van het probleem, wat er aan gedaan wordt en wie dat doet.

GroenLinks wil graag dat de mogelijkheid tot een second-opinion bij een “keukentafelgesprek” wordt ingesteld. Een organisatie als Zorgbelang biedt de mogelijkheid tot ondersteuning voor cliënten.

Goede zorg is van groot maatschappelijk belang, dit mag door de marktwerking niet in de knel komen. Eigen keuze in die zorg is een belangrijk fundament. Nu en ook in de toekomst moet die keuze gewaarborgd zijn binnen onze gemeente. GroenLinks is voorstander van zoveel mogelijk eigen regie door middel van PGB's (Persoonsgebonden Budget). Opzettelijk misbruik dient hard aangepakt te worden, maar verwarring over het toepassen van de regels moet met soepelheid verholpen worden. Als blijkt dat laaggeletterdheid een rol speelt moet ook daarvoor hulp aangeboden worden.

Mantelzorg

Naast gereguleerde zorg zijn veel zorgbehoevenden afhankelijk van mantelzorg. Dat zijn vaak familieleden, soms zijn ook jongeren al mantelzorgers. GroenLinks pleit voor voldoende aandacht voor mantelzorgers en voor een respijtprogramma waarbij mantelzorgers een dagdeel of een weekend vervangen worden zodat ze gelegenheid hebben voor een zelfgekozen activiteit. Ook het mantelzorgcompliment moet blijven.

Toegankelijkheid

In 2016 is het VN-verdrag voor rechten van mensen met een beperking daadwerkelijk geratificeerd.

Landelijk is het wetsvoorstel aangenomen dat toegankelijkheid van voorzieningen en diensten de standaard maakt, in plaats van dat mensen daar steeds een verzoek voor moeten doen.

De gemeente Emmen heeft in navolging hiervan het besluit genomen om te komen tot een lokale agenda toegankelijkheid die is opgesteld samen met de doelgroep.

Na afloop van het, door GroenLinks georganiseerde, politieke café over dit thema werd duidelijk dat er nog vele stappen te zetten zijn. GroenLinks zal zich blijven inzetten om te zorgen dat mensen die leven met een beperking niet vast komen te zitten in de draaideur van papierwinkel en procedures.

Preventie

Om het obesitasprobleem in de gemeente aan te pakken is goede voorlichting nodig over gezonde voeding en bewegen. Het is niet gemakkelijk om de mensen met een inkomen onder de armoedegrens te bereiken. Vaak wordt schriftelijke voorlichting niet gelezen en moet er gezocht worden naar andere mogelijkheden om de doelgroep te bereiken. Zorgverleners kunnen hier een belangrijke rol spelen door bij zorggesprekken het probleem te benoemen.

Ook bij de voedselbanken kan het uitgedeelde pakket samengesteld worden met voornamelijk gezonde voedingsmiddelen.

Om de jeugd bewust te maken van gezonde voeding moet dit onderwerp op scholen ook uitgebreid en op jonge leeftijd aan de orde komen.

Ook de preventie van alcoholmisbruik en roken moet voldoende aandacht krijgen. Veel problemen in gezinssituaties hangen samen met alcoholmisbruik. Voorlichting over alcohol en roken moet al starten in de laatste klassen van het basisonderwijs.

GroenLinks Emmen maakt zich sterk voor

- ✓ Gewaarborgde toegankelijkheid voor mensen met een beperking
- ✓ Aanpak van (overerfbare) armoede
- ✓ Bereikbare en goed georganiseerde zorg
- ✓ Eigen regie van mensen die zorg vragen
- ✓ Voorlichting en preventie bij problemen met obesitas, alcohol en roken

ONDERWIJS

Visie

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Daartoe is belangrijk dat het onderwijs in onze gemeente van hoge kwaliteit is. GroenLinks kiest voor Openbaar Onderwijs met een ruim aanbod aan onderwerpen en methodes waardoor leerlingen uitgedaagd en gestimuleerd worden om naar het hoogst haalbare te streven. Daarmee hebben ze de beste kans voor hun toekomst.

Goed onderwijs voor iedereen is de basis van een rechtvaardige samenleving. Een samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk gelijke kansen krijgt om van het leven iets moois te maken. Waarin ieder kind zich zelfstandig kan ontwikkelen, zonder dat zijn toekomst al vastligt op basis van opleidingsniveau, inkomen of achternaam van zijn ouders.

Er gaat iets goed mis als de talenten van jongeren worden verspild en zij niet de kans krijgen om hun dromen waar te maken. Scholen worden nu teveel afgerekend op de resultaten die ze behalen en te weinig op de mogelijkheden die ze zien. Kinderen worden te snel ingedeeld op een bepaald niveau. Dat beperkt de kansen die kinderen krijgen. Onderwijs is meer dan rekenen en taal. Creatieve, sociale, sportieve en muzikale ontwikkeling is ook leren.

Voorschoolse voorzieningen

Voorschoolse voorzieningen hebben als doel te voorkomen dat kinderen met een taalachterstand naar de basisschool gaan. Deze voorziening vinden wij belangrijk en moet blijven bestaan. Op dit moment valt de voorschoolse voorziening in de gemeente Emmen onder de verantwoordelijkheid van het basisonderwijs en de gemeente. Het volgsysteem van kinderen vanaf 2,5 is iets waar GroenLinks zich zorgen over maakt. Kinderen moeten de kans krijgen om zich in hun eigen tempo te ontwikkelen.

Kinderopvang en peuterspeelzaal

De kinderopvang en de peuterspeelzaal moeten toegankelijk zijn voor alle kinderen. De situatie is nu zo dat veel ouders hun kinderen van deze voorzieningen halen omdat het niet meer betaalbaar is. Er wordt gekozen voor andere opvangmogelijkheden zoals opa's oma's, vrienden, familie en buren. Vaardigheden die kinderen aanleren op een kinderdagverblijf en/of peuterspeelzaal, zoals samenspelen, rekening houden met elkaar en structuur, leren ze dan minder aan. Al deze vaardigheden zijn belangrijk om de aansluiting naar de basisschool zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Basisonderwijs

In Emmen zijn veel basisscholen, vele daarvan hebben te maken met krimp. GroenLinks vindt het belangrijk dat de gevolgen van de krimp waardoor de school geen of bijna geen bestaansrecht meer heeft zorgvuldig en met goede ondersteuning begeleid worden en dat er gezocht wordt naar creatieve oplossingen. Samenvoegen van (openbare) scholen kan een mogelijkheid zijn, er zal dan wel rekening gehouden moeten worden met bereikbaarheid (veiligheid speelt daarin een belangrijke rol).

Ook gaat er de komende tijd veel veranderen ten aanzien van passend onderwijs, in plaats van groter moeten de groepen juist kleiner worden. De leerkracht kan dan meer aandacht besteden aan alle kinderen, dus ook aan kinderen die extra aandacht nodig hebben. Daarbij komt bij dat veel klaslokalen niet geschikt voor meer kinderen. Het schoolklimaat is ook belangrijk, verouderde verwarmingssystemen en slechte ventilatie zorgen voor een slecht leerklimaat. Achterstallig onderhoud is vaak ook een doorn in het oog, scholen moeten er vrolijke en leuk uitzien. Tijd om te gaan investeren, rekening

houdend met duurzaamheid. Alle schoolgebouwen in de gemeente moeten voorzien zijn van zonnepanelen, goed geïsoleerd zijn, energiezuinige verlichting hebben etc.

Brede School

De Brede School zal nog verder uitgebreid moeten worden, het geeft meer kansen en mogelijkheden voor alle kinderen om zich te ontwikkelen. De gemeente moet binnen de brede school mogelijkheden en middelen bieden voor sport, spel, muziek en andere creativiteit. In Amsterdam heeft GroenLinks bereikt dat alle kinderen 1 uur per week muziek krijgen op school.

Speciaal onderwijs

Voor het speciaal onderwijs gelden dezelfde standpunten als voor het basisonderwijs, met hierbij als aanvulling dat deze groepen klein moeten blijven. De laatste jaren zijn veel groepen groter geworden waardoor de werkdruk voor docenten groter wordt en niet ieder kind de aandacht krijgt die hij/zij nodig heeft. Ook zal het vervoersbeleid aangepast moeten worden. Ieder kind moet naar school kunnen!

Voortgezet Onderwijs

Het voortgezet onderwijs moet zich blijven richten op kansen en mogelijkheden van hun leerlingen. De aandacht moet blijven uitgaan naar een goede voorbereiding en aansluiting op het vervolgonderwijs.

Het beleid van de gemeente voor wat betreft de inzet om uitval van leerlingen te voorkomen, zal voortgezet moeten worden.

ROC/AOC

Instellingen en bedrijven moeten blijven investeren in stageplekken, ROC/AOC studenten zijn de werknemers van de toekomst. Handhaven van een goed verzuimbeleid (VSV trajecten) heeft goede resultaten laten zien en zal in de toekomst ook zo moeten blijven.

Hoger onderwijs

De inzet en stimulering voor vernieuwingen en duurzaamheid vanuit de ontwikkelingen van de Stenden HBO-opleiding zal zoveel mogelijk vanuit de gemeente ondersteund moeten worden. Huisvesting voor studenten zal ook meer aandacht moeten krijgen, goede huisvestingsmogelijkheden, bijvoorbeeld in voormalige kantoren, maken van Emmen een aantrekkelijke studentenstad.

Volwasseneneducatie

Deze sector heeft het door alle bezuinigingen zwaar te verduren gehad. GroenLinks vindt het belangrijk dat ook volwassen de kans moeten krijgen om zich verder te ontwikkelen. Taal- en rekenachterstand wegwerken bij volwassenen biedt hen meer kansen en mogelijkheden. Gelukkig is er de laatste tijd weer meer aandacht voor laaggeletterdheid. De gemeente zal moeten blijven investeren.

GroenLinks Emmen maakt zich sterk voor

- ✓ Openbaar onderwijs met gelijke kansen voor alle kinderen
- ✓ Slimme oplossingen voor scholen in krimpgebieden
- ✓ Aandacht voor muziek, creativiteit, sport en sociale vaardigheden
- ✓ Preventie van schooluitval
- ✓ Huisvesting voor internationale studenten

LAND- EN TUINBOUW

Visie

In onze gemeente vormen land- en tuinbouw een belangrijke (primaire) bedrijfstak. Zij maakt gebruik van een groot deel van ons grondoppervlak. De Europese en Nederlandse regelgeving leidt toe naar een verantwoordelijk en duurzaam gebruik van deze grond en, daarnaast, naar een diervriendelijke omgeving voor de huis- en productiedieren. Dit vraagt veel aanpassingen in de bestaande land- en tuinbouw.

Landbouw

Er moet gestreefd worden naar een goede balans tussen economie en natuur. Dit betekent:

- ✓ dat de productie voor een eerlijke prijs (fair trade) geleverd kan worden
- ✓ dat de grond niet wordt overvraagd en uitgeput raakt
- ✓ dat de grond terugkrijgt wat er aan onttrokken is, een cyclisch systeem
- ✓ dat de productie grondgebonden is en het productieproces transparant
- ✓ dat de voedselprijzen op een laag niveau blijven, ten koste van de tussenhandel

Voor versterking van kennis en daardoor begrip van de land- en tuinbouw binnen de gemeente kan worden onderzocht of de instelling van stadsboerderijen in de dorpskernen zinvol is

GroenLinks ziet graag een regionale aanpak met aan de aanbodkant de biologische bedrijven, zorgboerderijen, basis- en middelbaar onderwijs en aan de gebruikers- en consumentenkant de horeca, MKB, de voedselbank en particulieren. Gebruik en verspreiding van mest- en hulpstoffen moet zover teruggedrongen worden dat verstoringen op ecosystemen worden gestopt. Dicht tegen de woonkernen aan kan de gemeente het realiseren van biologische bedrijven stimuleren. Deze bedrijven kunnen ook een functie vervullen als minicamping of kinderboerderij. Kinderen komen zo in contact met de herkomst van hun voedsel en op deze manier wordt hen ook een gezonde levensstijl aangeleerd.

Tuinbouw

De kassencultuur in Erica en Klazienaveen heeft het niet altijd gemakkelijk. Toch biedt het tuinbouwgebied behoorlijk wat werkgelegenheid en wordt er gebruik gemaakt van productiemethoden die zorgen voor goede kwaliteit op een duurzame manier. Met de tuinders zijn afspraken gemaakt over de nachtverlichting, zodat dieren niet worden verstoord in hun nachtrust. De energievoorziening van de kassen wordt zo mogelijk duurzaam opgewekt door middel van warmtekrachtcentrales.

Agrarisch natuurbeheer

Agrarisch natuurbeheer moet gestimuleerd worden met bijvoorbeeld bloemenbermen, houtwallen en gevlochten heggen die broedplaatsen en schuilplaatsen voor vogels vormen. Waar mogelijk worden historische landschapselementen in ere hersteld. GroenLinks wil het gebruik van glyfosaat en andere bestrijdingsmiddelen die insecten, en in het bijzonder bijen, bedreigen, verbieden.

GroenLinks Emmen maakt zich sterk voor

- ✓ Houden van dieren in een diervriendelijke omgeving
- ✓ Verantwoordelijk en duurzaam gebruik van de grond
- ✓ Regionale aanpak van productie en distributie
- ✓ Cyclische productiesystemen waarbij de grond terugkrijgt wat het geeft
- ✓ Bloemrijke bermen en akkerranden

Visie

Gelukkig geven bijna alle politieke partijen het milieu- en klimaatbeleid royaal aandacht.

Iedereen beseft dat als we onze kinderen een leefbare planeet willen nalaten er diepgravende maatregelen moeten worden genomen. Het klimaatbeleid zoals dat nu door het kabinet wordt voorgesteld is bij lange na niet genoeg: er moet een rigoureuze denkslag worden gemaakt. Bij alle acties die we ondernemen moeten we ons bewust zijn van het effect op het milieu. Dat geldt niet alleen voor thuis maar ook op het werk en in de vrije tijd.

Natuur

Emmen wordt omgeven door natuur en natuurgebieden: het Bargerveen in het zuiden, het Oosterbos in het oosten, de Emmerdennen in het centrum en het Valtherbos in het Noorden. Deze gebieden willen we koesteren.

Natuur is voor iedereen van grote waarde, het levert schone lucht en een plezierige leefomgeving. Recent onderzoek heeft aangetoond dat 75% van de insecten in onze westerse samenleving is verdwenen. Wij willen daarom natuurlijk beheer zonder insecticiden en bloemrijk ingezaaide bermen die een meter vanaf de straatrand maximaal één keer per jaar gemaaid worden. In de woonbuurten kan met bewoners afgesproken worden door wie en hoe het onderhoud wordt uitgevoerd.

In de afgelopen raadsperiode zijn veel bomen gekapt, hetgeen geleid heeft tot vele protesten van omwonenden. GroenLinks wil komen tot een evenwichtig kap- en vergunningenbeleid. Bij grote ingrepen moet de informatievoorziening goed geregeld zijn. De natuur en landschapsstroken tussen de woonwijken en de dorpen moeten beschermd en zoveel mogelijk ecologisch beheerd worden. Zodoende krijg je plaatsen waar kinderen in de natuur kunnen ravotten en waar de natuur ontdekt kan worden.

Boeren kunnen gestimuleerd worden om hun akkerranden met bloemen in te zaaien om onze flora en fauna te ondersteunen en het landschap aantrekkelijk te maken.

Afvalverwerking

Eén blik op een foto van de afvalzee die in de Caribische zee drijft en je beseft terdege dat iedereen moet bijdragen om de planeet leefbaar te houden. Emmen is als gemeente hard bezig om de afvalscheiding op te voeren; daar moet stevig op worden ingezet om te zorgen dat afval een grondstof wordt en we daarmee streven naar een kringloop waar alle grondstoffen hergebruikt kunnen worden. Het aantal kilo's huishoudelijk afval kan ook teruggebracht worden: In Borger-Odoorn wordt rond de 400 kg per persoon per jaar weggegooid, in Emmen bijna 600. Dat moet beter kunnen. Goede voorlichting en organisatie is hier nodig.

GroenLinks is voorstander van statiegeld of een heffing aan de bron waarbij de koper van het product al bij aankoop betaalt voor het opruimen. Ook moet onderzocht worden of incontinentiemateriaal en luiers gescheiden kunnen worden ingezameld.

Energie

Nederland heeft zich akkoord verklaard met de 20-20-20 doelstelling in 2020. Dit houdt in dat we 20% minder CO₂ uit moeten stoten, 20% minder energie moeten gebruiken en 20% duurzame energie moeten opwekken. De Drentse veenkoloniën zijn door de provincie aangewezen voor de plaatsing van windmolens. GroenLinks is voorstander van duurzame energie en wil graag meewerken aan de

realisering van wind- en zonneparken. Echter niet op de manier zoals het nu gebeurd is. Er is te weinig gedaan met de resultaten van het gevoerde overleg met bewoners in de betreffende gebieden. Het planproces vanuit overheid en initiatiefnemers, zonder betrokkenheid van de omgeving, leidde tot grote weerstand. Het college houdt als reactie krampachtig vast aan snel verouderende uitgangspunten. Mogelijke uitkomsten hiervan kunnen zijn een overname door de markt of 'verlies van de wind-opgave', dus geen of minder windparken in Emmen. GroenLinks wil samen met bewoners deze windparken inrichten zodanig dat negatieve aspecten zoveel mogelijk beperkt worden: stroboscoopeffecten en slagschaduwen verminderen het woongenot. Daarnaast moeten bewoners ruimhartig gecompenseerd worden. GroenLinks is voorstander van het oprichten van energie coöperaties en zal die waar mogelijk ondersteunen.

Duurzaamheid

In de afgelopen raadsperiode is het kiezen voor duurzame methoden en grondstoffen bij bouwen on onze gemeente behoorlijk toegenomen. De daken met zonnepanelen worden steeds talrijker en mensen wonen plezierig in hun energieneutraal huis.

De gemeente kan een belangrijke bijdrage leveren door alle gebouwen die zij beheert te voorzien van zonnepanelen en duurzame verwarmingsinstallaties en bij nieuwbouw erop toe te zien dat uitsluitend duurzame materialen worden gebruikt.

GroenLinks wil bedrijven die streven naar circulair ondernemen waar mogelijk ondersteunen en samenwerkingsprojecten met bijvoorbeeld scholen stimuleren.

GroenLinks Emmen maakt zich sterk voor

- ✓ Ecologisch beheer van natuurgebieden en groenstroken
- ✓ Goede leefgebieden voor bijen en andere insecten, verbod op gebruik insecticiden
- ✓ Versnellen van de omslag naar gasloos wonen
- ✓ Promoten van energie coöperaties
- ✓ Realiseren van wind- en zonneparken

VEILIGHEID

Visie

Veiligheid is een groot goed in onze gemeente. Iedereen moet veilig over straat kunnen op elk tijdstip van de dag, tijdens evenementen en in het uitgaansleven. Waar grenzen worden overschreden moeten klachtenregelingen en handhaving in orde zijn en toegepast worden. De politie en wijkteams treden op een respectvolle manier op en het is onacceptabel als hulpdiensten worden bedreigd.

Wetten en Regels

Vernielzucht, drankmisbruik en criminaliteit zijn zaken die het gevoel van veiligheid ondermijnen. De wijkagent moet zichtbaar zijn in de wijk of het dorp en spreekuur houden in de buurt- of wijkwinkel. Het versterken van buurtpreventie en het stichten van aantrekkelijke buurthuizen waar mensen graag komen zijn initiatieven die het gevoel van veiligheid kunnen versterken. De gemeente kan dorpen en wijken stimuleren om oudjaars- of midzomerfeesten te organiseren, zo mogelijk met professionele vuurwerkshows. Door verschillende leeftijdsgroepen deel te laten nemen aan de organisatie van evenementen, wordt er gezorgd voor een betere sociale controle en een sterker veiligheidsgevoel.

In het uitgaansleven moet de veiligheid beter bewaakt worden. GroenLinks roept de gemeente op om actie te ondernemen, zodat (seksuele) intimidatie wordt teruggedrongen. De gemeente moet zorgen voor goede (werkende) straatverlichting op plaatsen waar dit gewenst is vanuit de veiligheid.

Buurtbemiddeling

GroenLinks zou graag zien dat buurtbemiddeling op grotere schaal ingezet wordt voor het oplossen van probleemsituaties in wijken en dorpen. De EOP's (erkende overlegpartners) kunnen daar een belangrijke rol in spelen. De bemiddelaars moeten onbevooroordeeld zijn en een gerichte training hebben gehad.

Regulering wietteelt

GroenLinks juicht toe dat het huidige kabinet voortgang maakt met het reguleren van wietteelt. Het is belangrijk dat deze regulering landelijk wordt ingevoerd om een 'waterbedeffect' te vermijden. Wel moet er aandacht blijven voor de negatieve effecten die het roken van cannabisproducten heeft op fysieke en geestelijke gezondheid, wiet gebruik door met name jongeren moet niet gestimuleerd worden. Medisch gebruik van wiet moet worden toegestaan. De ontwikkeling van een gereguleerde wietteelt levert ook mogelijkheden op voor werkgelegenheid in de kassencomplexen in Erica en Klazienaveen.

GroenLinks Emmen maakt zich sterk voor

- ✓ Respectvol omgaan met elkaar
- ✓ Stimuleren van buurtpreventie en buurtbemiddeling
- ✓ Professionele vuurwerkshows in plaats van particulier vuurwerk
- ✓ Veiligheid in uitgaansgebieden, tegengaan van grensoverschrijdend gedrag
- ✓ Starten van gereguleerde wietteelt

ONZE EERSTE ZES KANDIDATEN

BERNADETTE VAN DER WOUDE

HARRY VAN OMMEN

DIRKJE SCHOLTE

ALBERT STERENBORG

LUCAS KLAMER

BOYE EMMANEEL

De portret foto's zijn gemaakt door Tessa Sanders Fotografie. De foto op het voorblad is gemaakt door Kees Waterlander. De afbeeldingen bij de hoofdstukken zijn afkomstig van pixabay.com en GroenLinks.nl